

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. An simplex Sacerdos, praesente Confessario jurisdictionem habente,
possit absolvere moribundum. Et in textu hujus Resolutionis advertitur,
quod quando concurrunt inter se simplex Sacerdos, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

ribundum? Ex part. 5. tract. 3. Refol. 57.

§. 1. **S**uppono in articulo mortis posse simplicem Sacerdotem absolvere moribundum à quibuslibet peccatis, & censuris reservatis, ex *o. pastoralis, de officio Ordinarij, ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 7.* Sed difficultas est de supradictis. Et negativam sententiam docet Medina *Cod. de Confess. 9. 3. cui debeat fieri Confessio. & Covarr. in cap. Alma mater 2. part. §. 6.* quia per excommunicationem auferitur omnis iurisdicção, saltem Ecclesiastica, & ideo D. Th. in 4. dist. 19. q. 1. art. 2. *questiunc. 2. ad 3.* dixit non posse recipi Sacramentum hoc valide ab excommunicato non tolerato. Et idem de hæreticis, vel schismaticis docuit Sotus, Navarrus, & Ledesma, quos ego citavi in part. 4. tr. 4. *refol. 235.* quibus nunc addo Coriolanum de *casib. reservatis, part. 1. sect. 2. art. 16. num. 10.*

Quæ hic est Ref. antecedens, & infra in tr. 5. Ref. 2. & lae in tom. 3. tr. 1. Ref. 43.

2. Verùm meritò contrariam sententiam ibi docui cum multis Doctõribus, quibus nunc addo Trullench in *Bulla Cruciate, lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 5. num. 2.* Florum de *casibus reservatis, part. 1. cap. 4. §. 18. num. 3.* Finellium de *casibus reservatis, cap. 8. num. 4.* Cælestinum in *Compen. Theolog. moral. tract. 1. cap. 13.* Turrianum de *sacram. Pœnit. disput. 23. dub. 3.* Valboa in *lect. Salmat. tom. 2. cap. omnis utriusque sexus de pœnit. & remiss. n. 34.* Jacobum Grana- do de *Sacram. in 3. part. contr. 7. tract. 10. disp. 4. sect. 2. num. 9.* Ludovicum Mæratium in *D. Thom. tom. 3. tract. de sacram. Pœnit. disput. 31. sect. 4. n. 3.* Tannerum *tom. 4. disp. 6. q. 9. dub. 3. num. 62.* Kellifon- nium *tom. 2. in 3. part. 9. art. 6. dub. 1.* Ochagaviam de *Sacram. tr. 2. de confess. quest. 3. 1. num. 4.* Hurtadum de *Mendoza & alios penes ipsos. Dico igitur post Tridentinum facultatem absolvendi in articulo mortis competere omnibus supradictis, quia particula omnes; hunc sensum recipit, & proinde in ea amplitudine potest intelligi. Confirmatur per particulam quoslibet & quibusvis, quilibet fideles absolvi possunt ab omnibus proliis peccatis; ergo similiter per particulam omnes quilibet Sacerdos, nullo excepto, potest absolvere. Secundò id aliquo modo postulat motivum Concilij, ut sc. animarum salutem in tali necessitate consulatur. Ecclesia ergo voluit in hoc casu summum favorem fidelibus præstare, & concedere iurisdicçãoem omnibus, qui ex suo gradu illius sunt capaces, & quales sunt omnes Sacerdotes. Et quoad hæreticos non gravabor hic apponere verba Hurtadi de *Mendoza vol. 1. de fide, disp. 84. sect. 8. §. 139. & 140.* ubi sic ait. Hæreticus ratione Sacerdotij habet radicalem iurisdicçãoem in peccatis, proximè autem illi est concessa vel à Pontifice immediate, vel alia ratione (de quo non est quæstio) ut in eo articulo possit pœnitens absolvi. Nec enim potestas data est Ecclesiæ in perniciem animarum, sed in salutem: at tunc iurisdicçãois ademptio esset in animarum perniciem, & gravissimè peccaret Papa, qui eam conaretur adimere. Ex parte autem pœnitentis ipsa necessitas se purgandi Sacramento est satis excusationis, hæreticus enim tenetur sanctè Sancta tractare, si aliter agit, est ejus vitio, quod pœnitens cum tanto discrimine non tenetur vitare. Hic primum observa fugiendum esse periculum deceptionis. Quapropter ego monerem pœnitentem, ne hæretico permetteret verba facere de fide, aut errore, sed eum cogat ad audienda & absolvenda crimina. Si verò ille nolit pœnitentem absol- vere, nisi prius verbis de suis erroribus factis, illum audiat, qua potuerit distractione. Quod si prudenter timeat imminere sibi periculum decep- tionis, tenetur illum non audire, nec adhibere nisi certus ab hæretico, nulla de fide verba facienda.*

Tunc autem det operam contritioni, aderit enim præ- stò Deus fugienti Sacramentum, eo duntaxat animo, ne Deum offendant. At periculum deceptionis debet cadere in virum constantem; alioquin facienda est confessio ob imminens vitæ discrimen. Si autem Sacerdos erret in forma, ut intentione Sacramen- ti, non est adhibendus ad confessionem, nisi prius contestetur se usurum intentione; & forma legitima, de quo debet agere prudens persuasio. Huc usque Hurtadus.

RESOL. XLIII.

An simplex Sacerdos, presente Confessario iurisdicçãoem habente, possit absolvere moribundum? Et in textu hujus Resolutionis advertitur, quod quando concurrunt inter se simplex Sacerdos, approbatus, & approbatus in aliena Diocesi, excommunicatus, irregularis, suspensus, interdictus, schismaticus, degradatus, vel habens privilegium, quomodo, & quis preferendus sit alter ad alterum in articulo mortis ad constituendum infirmum? Ex part. 5. tr. 3. Refol. 60.

§. 1. **P**rima sententia absolutè negat. Secunda affirmat. Utramque verò probabilem esse puto, ex rationibus & auctoritatibus adductis in part. 1. tract. 5. *refol. 5.*

2. Non delinam tamen hic adnotare doctum Hurtadum de *Mendoza volum. 1. de fide, disput. 82. sect. 6. §. 163. & sequent.* quandam tertiam sententiam docere, & ideo ponit duas conclusiones. Prima est quòd simplex Sacerdos presente approbato Diocesanò non habet iurisdicçãoem ad absolvendum moribundum. Secunda quòd omnis Sacerdos Diocesanus approbatus etiam presente Prælo potest facultate non petita absolvere moribundum à quovis crimine & censura in foro conscientia, & pro hac firmanda sententia ingeniosas, & probabiles adducit rationes. Libet etiam hic apponere ea, quæ dictus Hurtadus docet §. 145. & 146. ubi querit in concursu simplicis Sacerdotis & excommunicati nominatim, aut publici Clerici percussoris, uter sit preferendus? Respondet simplicem preferendum, quia excommunicatus, dum excommunicatione tenetur, est simplex Sacerdos, & alia ex parte vitandus, cum commode potest; ergo simplex ex preferendus, tum quia ipse excommunicatus tenetur neminem absolvere, nisi in necessitate extrema, quia illi interdictus est Sacramentorum usus: tunc autem nulla est extrema necessitas; simplici verò Sacerdoti non est interdicta confessio exceptio de peccatis venialibus, unde in usu Sacramenti est melioris conditionis excommunicato. Item illi est privativè negata facultas, id est, non est concessa, sed nec negata contrariè, ob delicta; excommunicato autem est negata contrariè quapropter deterioris conditionis est simplici Sacerdote. Concurrente excommunicato cum irregulari non excommunicato preferendus est irregularis excommunicato vitando: suspensus autem, aut interdictus carens excommunicatione vitandorum est preferendus irregulari, & ij omnes degradato, & hic hæretico. Igitur ultimum locum habet hæreticus, cui preferendi sunt omnes Catholici, inter quos locum ultimum tenet degradatus, cui præponendi sunt ceteri Catholici. Suspensus, aut interdictus meliorem locum obtinet irregulari, & hic excommunicato nominatim, qui solis hæretico, & degradato præponitur, ceteris postponitur: omnibus autem aliqua censura ligatis præponitur Sacerdos simplex omni censura solutus.

3. Notat

